

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu.“

Carigrad 13. junija. (Turški vir.) Sulejman-paša, poveljnik severne turške vojske, ki proti Črnogorcem vojuje, poroča, da nij še mogel skozi sotesko Dugo priti.

Peterburg 14. junija. Pred Kar-som poskušajo Turki narejati „contreap-proche“, to je nasprotno približevalne pre-kope, nem. „laufgräben.“ Turška na-padna izletavanja iz trdnjave so ruske ba-terije z velikim vspehom zavrnile in popol-nem brezvspešile. Izpadaj turški 12. junija so Rusi tako odbili, da so Turki velikan-ske izgube imeli. Rusi so imeli le sedem lahko ranjenih.

Carigrad 12. junija. Turška vlada je odbila terjatve Kretenčanov, ki za-htevajo svojo samostalnost. Ona jih je pozvala, naj pošljejo pet muselmanov in pet kristijanov v Carigrad, da bodo ti tam pojasnili dobili.

Odesa 14. junija. Oficijalno se po-roča: Dva ruska vojna parobroda sta bila izposlana s torpednimi kuterji po morji in sta naletela na turško floto pri dunav-skem ustji Sulini. Ruski pomorščaki so turške vojne ladije prijeli s torpedi. Turki so začeli oster kartačni ogenj izpuščati na Ruse. Dve torpedni eksploziji sta se zgodili; kako škodo sta Turkom naredili, nij še znano. Ruska parobroda s torped-nimi kutri (jednega izvemši) sta se vrnila sem.

Vojska.

O Črnogorcih je po vseh Slovanom sovražnih novinah zadnje dneve bil škodovesel zavris, da so vrli ti sokolovi slovanski pre-

magani. Mi smo uže predvčeranjem in včeraj svojo misel povedali, da temu ne verujemo in smo pristavili, da nas uže general-štabni zem-ljevid sam uči, da, dokler Turki nemajo so-teske Duge, dokler skozi te šest ur dolge defileje ne prodero, nij nobenega pravega govora o zmagi. In evo, denes 14. junija, torej deset dnij po začetku boja pri Krstcu, pred Dugo, prihaja nam iz samega Carigrada po korespondenc-birou naznanilo, da turški po-veljnik Sulejman sam nam prav daje dozdej. On ima nalog, na vsak način skozi Dugo pro-dreti in priti v rodovitno planjavo, kjer leži važna a sestradena in od Črnogorcev oblegana turška trdnjava Nikšič. Tega naloga dozdej nij izpolnil, če je prav se svojo presilo in premočjo premagal oni oddelek Črnogorcev, kateri se je bil iz soteske ven proti Krstcu morda za svoje število predaleč ven upal.

Opozorujemo svoje bralce na zadnja dva, sicer precej časno na dvoje, v „Slovenskem Narodu“ od zanesljivega slovenskega patrijota nam poslana objektivna dopisa od črnogorske meje. V obeh je naš dopisnik naglašal, da je Črnagora navezana voditi za zdaj v prvej vrsti brambeno, defenzivno vojno. Zato je morda polovico svoje vojske imela na odpustu. Iz tega je vidno, da se bodo, ali so se uže, Črno-gorci baš zdaj, ko je nevarnost, vsi in v celoti zbrali, stari in mladi junaki, ter bodo v Dugi „svojega moža postavili“, kakor nemški rek pravi.

Nekoliko se čudi svet, da z Dunava nij še nič velicega slišati, da si ravno je silni slavjanski car osloboditelj k svojej vojski prišel in se je torej obče mislilo, da se dejanje, največje in najslavnejše, če prav naj-težje, zdaj brzo tudi tam prične. Menimo, da i tu ne bode treba dolgo čakati. Voda je zad-nje dneve padala, obrežje se je sušilo. Možno

bi pa bilo, da zopetno večje deževje akcijo še za nekaj dnij odloži. Sicer pa Rusi uže vedo, zakaj so previdni, oni svoje delo bolje poznajo nego drugi.

V Aziji pa Rusi resno delajo. Kakor kaže najnovejši zgornji telegram naš iz Peter-burga, začelo se je ostro obstreljavanje in ob-legovanje Karsa, mej tem, ko so druge ruske vojne čete uže davnaj daleč preko Karsa v jugu proti Erzerumu prodirati upale se, kjer jim Turki še do zdaj nijso imeli poguma postaviti se na javnem polji, da si so to obetali uže pred več dnevi, in da si so Muktarja odstavili in Der-viša za glavnokomandujučega najeli.

Iz Turn-Severina se „W. T.“ poroča, da Turki pošiljajo vojake na srbsko mejo. — Iz Belgrada pak se poroča, da je knez Milan izdal pred odhodom v Ploješte proglas. V Kra-gujevci in tu se zbira 10.000 mož vojske. Skupščinski odbor ima seje. Srbsko pose-ženje v vojno se kmalu pričakuje. Mej Rumunijo in Srbijo se dogovori delajo.

Da tudi Grška vstopa v vojsko, javljali so uže telegrami. Na Kandiji ali Kreti se upor pripravlja, je uže sklenjen. Iz Aten se pošilja tjekaj orožje in po celej Greciji se razpaljuje in razpihuje vojno navdušenje. Grki bodo po-zabili svoje neumno, vcepljeno jim mrzenje do Slovanov in bodo kakor Rumuni ob boku Slav-janov pomagali uničiti barbara Turčina, da potem dobe tudi oni, kar jim po pravdi gre, pa ne več.

Naša politična malomarnost.

I.

Priobčili ste v zadnjih listih „Slovenskega Naroda“ dva članka o našem narodnem boji. Ne bilo bi menda napačno sedaj tudi nekoliko premotriti našega najhujega nasprotnika v tem boji. Kdo pa je ta nasprotnik, morda

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

(Dalje.)

Šestnajsto poglavje.

In priliko sem tu imel

Te skušati, prerešetati, pa priznam, sem našel to V poskušnji potrjenega.

„Gotovo,“ rekel je gospod Amory, ki je mirno poslušal, dokler nij Viljem končal, lahko to razumem. Mož blagega srca je moral biti globoko in stanovito hvaležen deklici, ki ne-sebično in neutrujeno streže ljubljanim pri-jateljem v njihovih zadnjih urah in katerim sam nij mogel pomagati. Gospodine Sullivan! v veliko čast vam je, da tako goreče hvalite

to deklico. Ta mora biti tudi kaj izvrstna osoba, da je tako zvesto in dobro izpolnila staro obljubo, katero bi bila najbrže poza-bila manj nesebična prijateljica. A prazni čut poštenja vas naj nikar ne zapelje, da bi se žrtvovali na altarju hvaležnosti. Težko mislim, da bi mlad mož, ki je bil tako častiželen, da se je odločil za ta namen, tako značaje in trden, da ga je zasledoval, in tako srečen, da ga je dosegel, težko mislim, pravim, da bi mlad mož, zdrave pameti resno bil sklenil, da bi sebe in svojo bodočnost zavezal z neznatno mlado soigralko nepoznane rodovine, brez le-pote in premoženja, če ga ne veže kaka ob-ljuba zoper njegovo voljo, ali če ga ne veže prepričanje, da le največje, kar koli more dati namreč njegova osoba sama more rešiti izven-redno zavezo njegovo. Kaj smem vprašati, ali vas vežejo kake obljube?“

„Ne,“ odvrnil je Viljem.

„Potem me poslušajte za trenotek. Kot prijatelj vas prosim, da se ne prenaaglite v zadevi, ki bode vplivala na srečo vašega življenja; prosim vas, poslušajte mirno, če vam je mogoče (Viljem se je kazal uže zelo vzno-mirjenega), moje kratke besede.“

„Jako se motite, mladi moj prijatelj! če mislite, da bi vaša sreča in sreča Jerice, kot jo imenujete (mimo gredé rečemo, kaj grdo ime,) bila zagotovljena po slabo izbrani zavezi, kar bodeta oba kmalu obžalovala. Šest let je uže nijste videli. Pomislite, koliko se je lahko zgodilo v tem času, in varujte se, da se ne bode prenaaglili.“

„Vi ste ves ta čas živeli na tujem, ste neprestano delali, spoznavali ste svet in raz-lične njegove družbe in šege. V vzhodni In-diji ste videli življenje, ki je popolnem različno od življenja v naših mestih ali pa po evrop-skih. A samostalnost vašega značaja in vašega

nemškutar? Ne, nemškutarja poznamo, vemo, da se je odcepil od našega naroda, nega debila, njega se baš zato lahko ogibamo, ker ga poznamo. Ta veliki nasprotnik, o katerem hočemo govoriti, je pa mej nami samimi. Včasih smo ga uže nekoliko izpodrinili, a zadnji čas se je zopet potuhnjeno in z večjo močjo priklatil. Ta sovražnik je naše politično nehajstvo, naš indiferentizem. Zakaj je pa ta sovražnik nevarnejši, kakor nemškutar? Zato, ker se je pri nas uže tako udomačil, da ga večina ne izpozna več za neprijatelja. Vsak pa ve, da je nasprotnik v domačem taboru zmirom nevarnejši, nego odločni protivnik. Poglejmo tedaj, v čem obstoji njegova nevarnost.

Politično nehajstvo je sovražno prvič vsem vzvišenim nazorom. Takemu, ki za malo leče, kakor se večkrat pri volitvah zgodi, proda svoje narodno prvenstvo, je gotovo več mari lastni dobiček, nego blagor naroda. In ima-li tisti kaj srčnosti, kdor rajši ravna proti svojemu narodu, kakor da bi se zameril kacemu „predstojniku“ ali kateremu drugemu takemu? Drugič, naše najdražje narodne svetinje propadejo zaradi nehajstva, katero tlači, kakor mōra, celo naše narodno življenje. Politični malomarnež se obnaša pri volitvah tako, kakor možicelj na motvozu. Če ga ne potegneš, ne pride volit, če ga pa potegneš, gre sicer, ali lahko se na potu od tebe obrne, če le nasprotni veter potegne. Kaj je najbolj krivo, da menijo sedaj pri volitvah za kranjski deželni zbor nemčurji večino dobiti, ko jih je komaj trideset tisoč in nas Slovencev pa blizu pol milijona? Nehajstvo, malomarnost naša, ker nemčurji lahko naše malomarno ljudstvo obračajo, kakor jih je volja. Se ve da tudi protivnik vpliva, ali ne toliko, kakor naša malomarnost. Tudi na Češkem imajo „ustavno“ stranko, ali Čehi volijo vendar zmirom ednodušno, svoje kadidate. Oni lahko goje pasivno politiko, česar pa nij tako mogoče njihovim bratom Moravcem, ker poslednji so malomarni, kakor mi Slovenci. Britko se je pritožil o tej moravski malomarnosti Jerabka pri litoviškem shodu dr. Pražakovih volilcev letos dne 27. maja, rekoč: „Ko bi bile pri nas takove razmere, kakor na Češkem in tudi taka vstrajnost volilcev, kakor na Češkem, kjer, če so stokrat volitve razpisane, stokrat svoje volijo, bi bil tudi jaz za to, da bi naši poslanci ne šli v zbor. Pravim, ko bi bili mi tako zavedni, kakor so češki občani, ali pri

nas je drugače. Ko bi se pri nas bolj po gosto volitve ponavljale, bi se lahko prigodilo, da bi nasprotniki pregovorili naše volilce, da je bolje tacega voliti, kateri v zbor hodi, če se prav tam ne zmeni za naše potrebe.“ Torej je glavni vzrok, da ne morejo Moravci složno postopati s Čehi, politična malomarnost. Politični malomarnež škoduje dalje svojemu narodu tudi v gmotnem oziru. Njemu je vse eno, če prav tujec vsa najboljša mesta mej našim narodom zasede in če prav kateri pribegli oderuh izsesa iz naroda vse težko prislužene krajcarje. Misli si, mene to na zadene, za druge mi pa nij nič mar.

Koliko bi bili uže mi Slovenci dosegli, ko bi ne bili mi gojili tega omotljivega nehajstva. Čujmo še pomenljive besede, katere je izrekel avstrijski državnik, kateri ima v politiki gotovo dosti vednosti in skušnje, besede uamreč, katere je izrekel dr. Herbst letos 5. junija pri meščanskem shodu tretjega dunajskega okraja: „Niti razburjeni časi niso nevarni političnemu življenju, niti časi, kadar grozi nevarnost ustavi in svobodi, ampak nevarni so časi, kadar vlada politično nehajstvo, indiferentizem. In tega naj obvaruje Bog Avstrijo.“ Jaz pa še pristavim: Pred tem naj obvaruje Bog zlasti našo milo Slovenko.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 12. junija. [Izv. dop.]

V današnji seji je slovenski poslanec Pfeifer v družbi z družimi slovenskimi poslanci in tovariši desnega centra izročil sledeči nasvet:

Gledé na to, da se na Kranjskem dražbe kmetskih posestev zaradi zaostalih davkov silno množé in da so zlasti leta 1875

v sodniškem okraju črnomeljskem . . .	32
„ „ „ novomeškem . . .	13
„ „ „ krškem . . .	4
„ „ „ kostanjeviškem . . .	7
„ „ „ metliškem . . .	3

kmetska posestva bila eksekutivno prodana, in sicer za male krajcarje, kar je iz tega razvidno, da je kupila na dražbi troje teh posestev Črnomeljska davkarija v imenu črara vsako za 5 goldinarjev;

gledé dalje na to, da visoka vlada na razne interpelacije in pritožbe, o tej stvari nij niti odgovorila, niti česar bodi ukazala; in končno gledé na to, da se prenapredba gruntnega davka še ne utegne tako kmalu vršiti, stavi podpisani sledeči nasvet:

Visoka zbornica naj sklene:

Odboru, ki je izvoljen za reformo davkarskih postav, se naloži, da ima svojo pozornost obračati na te izvenredne razmere na Kranjskem in zbornici čem preje nasvetovati, kako bi se naj delalo, da ne bode še več posestnikov spravljanih od hiše in grunta.

Pfeifer, dr. Vošnjak, Nabergoj, grof Barbo, grof Hohenwart, Herman, dr. Vitezič, Klaič, dr. Monti, Pavlinovič, in drugi.

V enej prihodnjih sej dobi g. Pfeifer besedo, da utemelji svoj predlog.

Javno mnenje v Rusiji

kaže sledeči, tudi v druge avstrijske časnike prevedeni članek kneza Meščerskega, objavljen v ruskem „Graždaninu“:

„Prišel je za rusko zgodovino zopet strasan in kritičen trenotek: da bi bila glede svoje časti, dostojanstva svojega vladarja in glede svoje važne zadače popolnem odvisna od svojih najnesprevedljivejših sovragov. Tako se hoče diplomacija po svojem sramotnem fiasku še enkrat vmešavati v razrešenje iztočnega vprašanja in misli toke ruske krvi, na bojnem polji prolite, spremeniti v šalo in roganje. Tako hoče diplomacija še enkrat norčevati se iz te vojske, češ, da je to vojaško šetanje, in norčuje se uprav ob času, ko je ruski car otšel k svojej vojski, da bi se udeležil z njo vseh bremen in dejanj bojevanja. Tako hočejo diplomati dokazati to, kar vsakemu Rusu, uže ako na-nje misli, rudečico žene v obraz: Rusija se ne pripoznava za vojujočo silo, niti za velesilo se ne pripoznava, nego smatra se kot podložen narod č Angliji in Avstriji, ki je dobil povelje, da se tepe s Turčijo, pa le nekaj časa, in potlej naj bi sprejel od Turčije mir pod uveti, o katerih bi se Turčija uže poprej sporazumela z Anglijo in Avstrijo. Z eno besedo: diplomacija je sklenila, naj se Rusija po ukazu Evrope postavi pred turške topove in nič družega, in da se mir, naj Rusija ukrene, kar hoče, sklene le pod sramotilnimi uveti carigradske konferencije.“

(Na koncu pa kot odgovor na spredaj stoječe piše Meščerski:)

„Hoče se dokazati, da bi mir, sklenen z dovoljenjem Avstrije in Anglije, ne bil trajen in trden in razven tega še škodljiv in poniževalen. Tak mir bi bil bolj poguben, nego kateragod vojska in bi zaradi otrpnenja trgovine in obrta vedel do notranjih prevratov, ker bi bilo narodno čuvstvo razžaljeno. Ko bi

vedenja, katerega ste se tam privadili, vam je podelila čudovito spretnost za olikane kroge pariškega življenja, v katere ste bili tako nenadoma vpeljani, in v katerih ste bili zares, lahko rečem, ne da bi se vam prilizoval, kaj zelo srečni.

„Če prav so vas po pravici predstavljali imenitnim krogom kot prijatelja moža, ki je tako znan in čislán kot gospod Clinton, vendar prezreti niste mogli, kako izvenredno so gledali na vas Amerikanci, na inostranskem živeti. Tudi dobro veste, koliko vam je koristilo, ko ste se vrnili v domovino, da so vas tako dobro poznali. Če prav nijsem bil tako srečen, da bi bil vas našel v Parizu, vendar sem bil ob istem času tam ter sem imel marsikatero priliko poizvediti razne dogodbe, katerih bi vi zaradi svoje prevelike skromnosti ne hoteli priznati.

„Da je vam dopadala dobra družba, lahko

sklepam, ker drugače bi se ne bili mogli odlikovati v njej ali celo ne dobiti prostora sredi nje. Enako jasno je tudi, da so se prilizovali vašemu ponosu in da so se vaše misli o življenji morale obrniti v drugo mer, ker so vas tako ugodno sprejeli na tujem in v domačiji, ne le možki, ampak zlasti mlade in lepe devotke; te so se vam smehljale in sladkale, mej drugim posebno ona, katere ime je svet sklenil z vašim imenom.

„Če pomislim vse to in na nade o bogastvu, katere lahko gojite in o katerih sem uže govoril, in pomislim potem, da vse to hipoma zavrnete in prav po viteško pokleknete pred kolena strežnici svoje matere, reči moram, da mi je nemogoče molčati; nehotoma vas spominjam na bodočo nasprotno moč, ki se mora prikazati, na prevaro, ki mora slediti, če se bode videli hipoma in za zmerom izključeni od veselja, ki se je vam ponujalo

in kateremu ste se prostovoljno odpovedali.

— „Spomnite se tudi, da po možitvi preneha dober del čislanja, ki ga naklanjajo mlademu možu z lepo bodočnostjo; nikdar ne razširjajo tega tudi črez njegovo nevesto, če nij iz izvoljenega kroga, po katerem hrepeni. Ta uboga sirota, s katero hočete deliti svojo osodo, ta majhena, zelo potrpežljiva učiteljica — —“

„Saj vam nijsem povedal, da je bila učiteljica,“ vskliknil je Viljem, ki je sedaj nepotrpežljivo hodil po sobi gori in doli, poslušavši besede gospoda Amorya in se je hipoma vstavil. „Povedal vam nijsem nič enakega, odkod pa veste to?“

Gospod Amory je bil tako izdal, da več ve, kot je hotel vedeti; obotavljal se je za trenotek, potem pa je hitro pomislivši se, odgovoril na videz odkritoščno:

„Sullivan! da vam povem resnico, videl

se mlado narodno vojsko zdaj oviralo, predno je boj odločen, demoralizovalo bi se jo za dolgo in bi se s tem demoralizacija tudi v narod zasejala. Diplomati miru se na to kar nič ne obzirajo, oni ne mislijo na to, da noben rusk vladar nij nikdar dopuščal Evropi, da bi Rusiji kaze dajala, pozabljajo, kar so izkusili v turške vojski l. 1828, pozabili so izdajstvo Avstrije l. 1854, odgovor Rusije v poljskem vprašanju l. 1863, raztrganje pariške pogodbe l. 1870, položaj carjev, ki na čelu svoje vojske gre v boj, ne le na čelu vojske, nego na čelu celega naroda za krščansko vero in svobodo Slovanov. Božji sovragi so tudi sovragi Rusije, in strla jih bode moč, ki je večja, nego človeška. Rusija nij kot služabnica Evrope vojske napovedala, nego zaradi svojega dostojanstva in zaradi svojega zvanja, in bode tako malo dopustila, da bi se Evropa umešavala, kakor Nemčija leta 1870 tega nij trpela.“

„Rusija izpoznavlja, da bi jo to naredilo za silo drugega reda, kakor je Turčija, ko bi umešavanje trpela. Ko je Rusija vojsko zaženjala, ne da bi si deželo pridobila, nego da bi položje v Turčiji temeljito spremenila, vedela je uže naprej, da se nema bojevat samo s Turčijo, nego tudi s tako dvoumnimi neutralnostmi, kakor je angleška in avstrijska, in ma da so te vojne žrtve še tako ogromne, Rusija bode prenesla rajša vse strahove vojske, nego da bi Avstriji in Angliji dopuščala kako vtikavanje. Rusija bi potlej morala stati še pod Turčijo, kajti ta je na vojno žuganje odgovorila, da rajša častno pogine, nego se terjanjem velesil vdá. Rusija je dokazala, da sme računati na svojo vojsko; dokazala bode tudi, da dobo za vsako vojsko, naj jej jo napové kdorgod hoče, v deželi dovolj denarja. Da se le izve o vojski z Anglijo, bode sto in sto ruskih pomorščakov pripravljenih, da razdobe angleške ladije, kakor so turške. Ako se ruski car l. 1854 nij bal cele Evrope, se zdaj, ko je vojna zboljšana in so komunikacije izvrstnejše, ne bode ustrašil angleško-avstrijske zveze — druge tako nij.“

„Naj diplomati govoré, kar se jim rači, zdaj, ko Rusija v navdušenji vojne hrabrosti in v ljubezni do krvavečih vojakov svoje delo dovršuje, ne bode se posrečilo nikomer na cellem svetu, da bi se ta Rusija naredila hlapcem Evrope, strahopetcem.“

„Vsaka smrt bode Rusu lepša in

častnejša, nego osoda, katero hoté diplomati nakloniti Rusiji, nego zasramovanje in žaljenje Boga, nego izdajstvo tisočletne ruske zgodovine!“

Hrvatje in Rusi.

Naš marljivi dopisnik iz Rusije v včerajšnjem dopisu nekako graja poleg nas tudi Hrvate, da smo premalo Slavjani in premalo rusofili. To ostro grajo čujemo mnogopot mej nami Slovenci, ki smo vendar Hrvatom sosed, najbližji bratje, njih „antemurale“ proti silnemu Germanstvu, in ki moramo imeti z njimi jednako bodočnost v zjedinenji. Za to, da se vsled teh dobro mišljenih ukorov vsak Hrvatov ne sodi napak, naj denes citiramo, kako pošteno piše v hrvatskem „Primorcu“ učeni hrvatski profesor dr. Petar Tomić, ki govoreč o po Poljaki in Francozih izmišljenem glasovitem testamentu Petra vélikega, končuje svoj članek:

„Neka se Rusija i prema Indiji širi, jer čim je Rusija jača, tim su slabiji naši slavenski dušmani, te ćemo mi jedino tim doći do svoga prava, ugleda i poštovanja kao narod. Riešenje iztočnoga pitanja donieti će rektifikaciju i riešenje českoga, poljskoga i hrvatskoga pitanja. (S hrvatskim je rešeno tudi slovensko. Ur.) Inače bi Magjari i našega dragoga Boga na nebu bantovali. Kada to proūče svestrano i ozbiljno jednostrano izobraženi, strastveni i uobražavajući si sebičnjaci mladenci „stranke prava“ (!) tobože hrvatskoga, uvažavat će dostojno silni i od Boga poslani plemeniti narod ruski, te će se kaniti poganih rieči: „slavosrbskih“, jer Rusi sami sačinjavaju dvie trećine Slavena; zato tko nje grdi, grdi Slavene, pa i Hrvate zajedno. Ondā će bezprimjerni sluga Raucha, Gjurkovečkoga, Josipovića, Vakanovića i Žuvića kao „strančare prava“, kada se izobrazje i kada ih čini ruski otriezne, onda će uviditi svoju kolosalnu, beztemeljnu i bezplodnu mržnju i bludnju. Na tlu neznanja stranke prava, koje tudje nepoštuje ni kao u srednjem vieku, diže se i može dizati nezreli i otrovni korov, kojemu posljedice i svrha mogle bi biti, da se uguši pšenica bjelica hrvatica, a to su pravo i poštenje naroda hrvatskoga pomoću Magjara, te zagvozde i toga polipa i na slavenskom tielu, i pomoću magjarona, što su pod Rauchom i Vakanovićem bili mnogi cinici „stranke prava“, ili kako ih prozvaše petroleuri; oni žele, da pred svetom i historiom osramote i osame Hrvate

mržnjom Slavena i Srba. Za to se tih ljudi bez uvidjavnosti, bez ozbiljne nauke, bez morala većinom u javnom i privatnom životu, bez uljudnosti jednom riečju, tih se neljudi vsaki pošten Hrvat i mladić kaniti i čuvati mora u posebnom i obćem interesu slobodne i samostalne Hrvatske. Već i propali Poljaci uvidjaju svoje strasti i fantome. Za to svakoga Slavena raduje, što i Česi danas više nego su prije cieni i uvažavaju Ruse, pa ni medju Hrvatima nije više rusofil sám

dr. Petar Tomić.“

Isto tako tudi zagrebska glasila vladne narodne stranke, še bolj pa nemško glasilo narodne opozicije „Agrar Presse“ dan na dan v Rusom prijaznem, slavjanskem tonu pišo.

Avstrija in Rusija.

Z Dunaja se v st. peterburško rusko „Novoje Vremja“ piše, da se vladajoči krogi v Avstriji če dalje bolj nagibajo proti Rusiji. Ne Dunaji se ne dvomi, da izide Rusija zmagovalna iz boja, in to prepričanje poveljčava upliv one stranke, ki hoče pri razreševanju iztočnega pitanja vzajemno z Rusijo postopati. Očividno je, da se grof Andrassy ne bode mogel dalje držati proti uplivu te stranke. Če mu ogerski listi pripisujejo, da namerava proti prehodu ruskih čet čez Aluto, proti motenju ladijeplovja na Dunavu protestirati in prekoračenje Morave za „casus belli“ smatrati, so to le ogerska „pobožna poželenja“, ki n majo s politiko dunajskega kabinala nič opraviti. In premda je Andrassy Rusom sovražnim všepetavanjam čestokrat rad nastavljal uho, nij on tisti, ki odločuje, nego cesar Franjo Josip, ki se odločno k Rusiji nagiba.

Češki „Národní Listy“ pak o politiki naše monarhije pišejo: „Avstrija je na osodepolnem razpotji. Sama se je osamila. Njena vnanja politika omaguje; celo v Carigradu bolj vedo po kakih ciljih teže, kakor v Avstriji; uzrok temu je znan in se ima iskati v notranjih odnošajih. Zdaj ginja tudi nadeja o avstro-angleške zvezi; kajti Anglija je le tako dolga režala, dokler je mislila, da ne bode nič podedovala. Zdaj so jo v tem obziru pomirili, le mi edini smo dobrovoljno na razpotji, kamor smo sami hoteli, in zdaj ne znamo, ali sem, ali tja. Pa kako je v vnanjej politici odločnost možna, ako je v notranjej nij? Dokler ta ne bode boljša in pravičnejša, je zastoj truditi se, da bi se na ven boljša odločnost dosegla.“

sem devojk v družbi z nekim starim doktorjem.“

„Z doktorjem Jeremijo?“ vprašal je Viljem nagloma.“

„Da, ravno s tem.“

„Kedaj ste jo videli? — Kako se je to zgodilo?“

„Ne vprašajte me!“ rekel je gospod Amory objestno, kot da bi bila stvar nepomenljiva in da noče biti vprašan. „Po naključji sem naletel na starega moža na potovanji in ta Jerica Flint ga je spremljala. Pravil mi je marsikaj o njej, vendar nič slabega. Ko sem vas opominjeval pred slabo ženitvijo, govoril sem le v obće.“

Viljem je gledal gospoda Amorya nekoliko radoveden, nekoliko pa začuden; hotel ga je z nova povprašati za njo. A gospod Amory je prijel za besedo ter je nadaljeval, tako, da Viljem nij mogel spregovoriti.

„Gospodine Sullivan! ta Jerica, kot sem vam uže rekel, bode vam v veliko nadlogo, neprestano vas bode zavirala priti v imenitne kroge, v katerih se bi sama komaj znala odlikovati. Vi sami pravite o njej, da nema premoženja in da nij lepa. O njenej rodbini ne veste ničesar in nimate res razloga nadejati se, da bi njej bila v veliko čast, ko bi za njo izvedeli. Zdi se mi tedaj, da govorim prav po zahtevah zdrave človeške pameti, če vas svarim, naj se nikar ne spuščajte s svojo osobo v tako neenako kupčijo.“

„Čestiti gospodine! prav rad verujem,“ rekel je Viljem, ko se je zopet vsedel ter se skušal vmiriti, „prav rad verujem, da se vaši razlogi, ki ste jih tako zgovorno v tem za moje blagostanje tako imenitnem vprašanji razložili, naslanjajo na mirno premišljevanje in nesebično željo, da bi pospeševali mojo srečo. Priznam vam, da ste soditi po kratkem, a v

razmeri s časom kaj natančnem znanji, zadnji mož, od katerega bi bil pričakoval takega sveta. Mislim sem, da ste tako neodvisni od mnenja ljudi in da tako malo marate za njih hvalo in naklanjanje, da se po njih nikakor ne bi ravnali, kadar bi vi hoteli vplivati na druge.“

„Če ravno vaši sveti nijso nikakor vplivali na moje misli in namene ter jih nijso prav nič spremenili, vendar se vam zahvalim za odkritosrčnost in dobro voljo, s katero ste mojo odločbo hoteli ravnati po svojej. Vašim razlogom čem odgovoriti tako očitno, da se bodete, upam, prepričali, da nikakor ne ravnam po nagonih slepe domišljije ter se ne spuščam brez premisleka v početje, katero bi pozneje obžaloval; prepričali se bodete, da me vodijo čuti, ki jih odobravata um in pamet in ki so se uže obistinili v dejanskih izkušnjah.

(Daje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. junija.

Državni zbor je imel 12. t. m. nadalje debato o garantiranih železnica. Na konci je naš poslanec Pfeifer s tovariši izročil nasvet, kakor ga denes na drugem mestu priobčujemo.

Dotični odsek je sklenil predložiti zboru postavo o „inkompatibiliteti“, t. j. o nezjedljivosti nekih javnih državnih služb in zaslužkov s poslanstvom. §. 2. in 3. določujeta, da politični uradniki prve in druge instance in duhovniki, ki so v pastirstvu, v svojem službenem okraji ne bodo mogli voljeni biti.

Poljski nekateri časniki se hudejejo na Čehe in na druge Slované zaradi njih simpatij do „Moskve“. Kedaj bodo še Poljaki k pameti in zavesti prišli, da so Slovani in da le v slogi z Rusi je njih bodočnost!

Zdaj, ko se bode ogerski zbor odložil skliče se **hrvatski** sabor. Ta je navadno tako srečen, da zboruje v vročih „pasjih dnevih.“ Magjari so Hrvatoma v vsem postrežni bratje.

Magjarski „Ellenör“, ki je pred hud Turek bil, začel je zdaj Andrassyjevo (?) vnanjo politiko hvaliti in pravi, da, če prav zdaj nij misli o posedanji Bosne, vendar taka misel še lahko pride, ker Avstrija mora svoje interese varovati.

Vnanje države.

Srbskega kneza Milana spremlja denes na potu v Ploješto k carju osvoboditelju minister Ristič, general Protič in polkovnik Horvatič in Lešanin. Torej glave vojne stranke. S tem činom so vse judovsko-nemške dolgo raznaševane novice o zameri Srbije pri carju, kot gole izmišljije pokazale se.

Vprašanje, ali bode **Rumunija** poslala svojo vojsko čez Dunavo, se še vedno v razgovor jemlje. Časopis „Svobodna Rumunija“ (Romania libera) pravi: „Mi pojdemo le potem čez Dunav, če nam Rusija prizna ulogo Pijemonta, sicer ščedimo svojo moč za drugo priliko.“

Iz **Carigrada** se poroča, da zdaj uže mej Erzerumom in Brusom delajo utrjenja. — Poslanik na Dunaji je dal svojo ostavko, katera pa nij bila sprejeta.

V **angleškej** zbornici sta 12. t. m. nasvetovala Wilmont in Penze, naj se smrtna kazen odpravi. Vlada se je izrekla zoper to, na kar je večina, 155 glasov, zavrgla predlog o odpravi, za katerega je glasovalo le 50 poslancev.

Iz **Berlina** se piše: V naši politiki je začela se mrtva sezona. Opazujemo pazno dogodke v orijentu in na Francoskem ali tih mir vlada v Vilhelmovih ulicah.

Domače stvari.

— (Konfiscirana) je bila tudi zadnja včerajšnja številka tukajšnjega „Slovenca“ (od četrtka) zaradi uvodnega članka o znanem nemškutarskem volilnem oklici in zaradi necega dopisa. Torej dvakrat za vrstjo. Živela tiskovna svoboda!

— (Nemškutarska agitacija.) Včeraj smo uže povedali, da so nemškutarji natisnili 10.000 iztisov onega pamfleta, v katerem obetajo, da bode zopet „pet krav za en groš“ po naši deželi, kadar bi oni na vlado čez našo deželo prišli. Denes smo zvedeli, da se ravno tudi pri Bambergu pripravlja nov volilni pamflet v slovenskem jeziku. Oče mu je, to se ve da, tudi Dežman. Miha in Janez si baje v dijalogu razkladata in kažeta „den prrrraktischen Krrrrrainer“, katerega transfuga Dežman uže od tistega časa na jeziku nosi, odkar je odpadel od pisanja „Slave Slavjanov“ in odkar ga „proklete grablje“ po zobeh bijejo. Da bi narodne kmete lažje sle-

pili, nameravajo dati brošurico belo-modro-rudeče vezati. Vse jim je sveto in dobro, slovensčina, naše barve itd.

— (Roparski napad.) V gozdu mej Zalogom in Zadobrovo je nek vojak lovec napadel pekovskega dečka in mu vzel 1 gld. 80 kr. Išče ga sodnija.

— (Samoumor.) 23letni domobranec Valentin Sever iz Črnóvč pri Ljubljani se je 6. t. m. zjutraj v blaznosti obesil.

— (Požar.) V hlevu posestnika Matija Kunčiča v Straniši pri Kranji je 9. t. m. ogenj zaneten bil in je požar naredil 700 gld. škode.

— (Iz pred porotnega sodišča.) V sredo 13. t. m. stala sta pet porotniki dva prav prebrisana in stara goljufa, namreč Jože Špacapan in Štefan Krušič. Uže leta 1866 je Jože Špacapan ljudi s tem sleparil, da je trdil, ka bode, ako ga bodo podpirali i za bukve, sv. maše, sveče, drage kamene, katere potrebuje za vzdignenje „šaca“ denarja prinesli šac odkril. Drugi je bil, kot so priče rekli njegov „ferwalter.“ Prav komično je bilo slišati, ko so priče pravile, kako da je goljuf hudiča izganjal in jih tudi z drugimi prav bedastmi rečmi sleparil. A žalostno je pa to, da se še na Kranjskem v devetnajstem stoletju tako neumni ljudje najdejo, ki na take vraže verujejo. Uže iz obljube, da bode vsak 48 milij. dobil, kadar se „šacevega“ čuvaja duša iz vic reši, mora vsak pameten človek videti, da je, to goljufija. Ob osmih zvečer je bila obravnava končana in sta, ker so porotniki na njih stavljena vprašanja enoglasno potrdili, goljufa prvi na 6 let, drugi pa na pol drugo leto teške ječe obsojena.

Občni zbor „Narodne tiskarne.“

V nedeljo 27. maja občni zbor „Narodne tiskarne“ v Ljubljani nij mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo akcij vloženih in premalo akcijonarjev udeleženih.

Zatorej se razpisuje nov občni zbor delniškega društva „narodne tiskarne“ na dan

17. junija 1877

ob 10. uri do pólu dne, s pristavkom, da po §. 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočnih delničarjev in število od njih zastopanih glasov.

Od upravnega odbora.

Dunajska borza 14. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	25	„
Zlata renta	72	25	„
1860 drž. posojilo	111	75	„
Akcije narodne banke	779	—	„
Kreditne akcije	141	20	„
London	126	15	„

13. junija:
Micko, Mader, Lang, Weber, Trunk iz Ljubna. — Fink iz Grada. — Tavčar iz Kranja. — Frilich iz Dunaja. — Valentinč iz Trsta. — grof Pata iz Ponovica. — Roehelt iz Ljubna. — Pri M. H. Folger iz Maribora. — Črne iz Kočevja.

Napol.	10	10	„
C. k. cekini	5	98	„
Srebro	111	90	„
Državne marke	61	95	„

Málin

novo urejen, z dvema kamni, na močnem studencu, kateri v najhujši zimi ne zamrzne, potem 2 stanovanji, 1 gospodarsko poslopje (Wirtschaftsgebäude), in 14 oralov zemlje se prostovoljno prodaja. Ono stoji na eni večjih cest savinjske doline. Več o tem se izve pod črko **Št. I** v **Köflachu** na **Štajerskem**. (154—1)

Senožeti v najem.

Sè sodnijskem dovoljenjem se bodo v za-puščino umrlega gospoda Franc Rodé-ta spadajoče senožeti

vtorek 19. junija t. l.

in sicer:

dopoludne ob 9. uri

- a) senožet „mesarica“ v Trnovem z 14 orali;
b) senožet v mestnem gozdu z 2 orali 663 □ sežnji in

popoludne ob 3. uri

- c) senožet pod Rožnikom z 6 orali 669 □ sežnji za eno ali pa za šest let na mestu, kjer objekti leže, po očitnej dražbi v najem dale. V Ljubljani, dne 12. junija 1877.

C. k. notar in sodnijski komisar:

(152—1)

Dr. B. Suppanz.

Štev. 8015.

(145—3)

Razglas.

Za prosto kopanje je letos kot dosihmal Gradašca nad kolezijskim mlinom v trnovskem predmestju na tako imenovani Talavanski senožeti odločena.

To se naznani z pristavkom, da se pri prostem kopanju naravnstvenost ne sme žaliti, in da je na drugih znotraj ali blizu mesta in predmestji ležečih krajih kopanje prepovedano.

Mestni magistrat v Ljubljani,

5. junija 1877.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštnem povzetju naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „**Doktor Zober**“, originalen slovensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „**Kalifornske povesti**“ od Bret. Harte-a. Cena 50 kr.
3. „**Tugomer**“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „**Na žerinjah**“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „**Župnik Wakefieldski**“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „**Mej dvema stoloma**“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

„Hôtel Elefant“

(pri Slonu) v Ljubljani,

je ves na novo popravljen, tako da ima 50 sob na razpolaganje. Zraven tega so v njem

parne in banjske kopelji (Dampf- und Wannenbäder).

P. t. občinstvu se priporoča lastnik

Anton Gnezda,

prej Terezija Saler.

(153)